

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A L'ESPAI PÚBLIC (CIRCULACIÓ I ESTACIONAMENT)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 3 de març de 2025, el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- Vivia al carrer de Vallès i Ribot, i malgrat que en aquest carrer estava prohibit estacionar d'acord amb l'article 40 de l'Ordenança de circulació de vehicles i vianants, hi havia una motocicleta que s'havia apropiat de la vorera i estacionava davant del portal.
- Fart d'aquesta situació, el 24 de gener de 2025 va decidir fer una denúncia ciutadana perquè aquest vehicle fos sancionat i traslladat al dipòsit. Va anar a l'oficina de la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB) que hi ha al carrer del Pegàs (UT Sant Andreu), on li van explicar que havia de trucar al 112.
- Entre el 24 de gener i el 27 de gener de 2025 va trucar 10 vegades al 112 per denunciar la presència de la motocicleta estacionada indegudament. En tots els casos, li van prendre les dades i es va passar avís a la GUB sense que cap patrulla hi intervingués.
- Finalment el 27 de gener de 2025, a les 23.00 hores, va venir una grua municipal (núm. 222), i va contactar amb la GUB. També va passar a la GUB imatges de la motocicleta estacionada indegudament. Després d'un contacte entre la grua i la GUB, aquesta va decidir que no s'havia de retirar el vehicle perquè la motocicleta no molestava ningú, i a més, segons li van dir, de nit hi ha més tolerància. La grua va marxar sense fer el servei, ja que va manifestar que no podia fer-lo sense l'ordre de la GUB.
- Se sentia indefens, i considerava que l'Ajuntament i la GUB havien desistit de les seves funcions en aquest tema, mentre que la persona conductora d'aquesta motocicleta s'havia apropiat impunement de l'espai.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

D'acord amb el **principi d'economia administrativa**, no s'ha efectuat una petició d'informe a l'Ajuntament de Barcelona, ja que consta en l'expedient suficient informació per poder emetre un pronunciament.

També s'han tingut en compte informes de l'Àrea de Prevenció, Seguretat, Convivència i Règim Interior d'altres queixes amb el mateix objecte, és a dir, l'estacionament indegut de motocicletes a les voreres de la ciutat.

Per aquest motiu, un cop examinat el contingut de la queixa, la documentació aportada per la persona interessada i la normativa aplicable, aquesta Sindicatura emet la decisió següent.

CONSIDERACIONS

1. Estacionament de motocicletes en vorera i competència sancionadora

El règim d'estacionament de motocicletes a la via pública es regula a l'article 40 de l'Ordenança de circulació de vehicles i vianants (OCVV).

Aquest precepte ha estat modificat recentment en el sentit d'establir nous requisits per estacionar les motos a les voreres. Les modificacions van entrar en vigor l'1 de febrer de 2025.

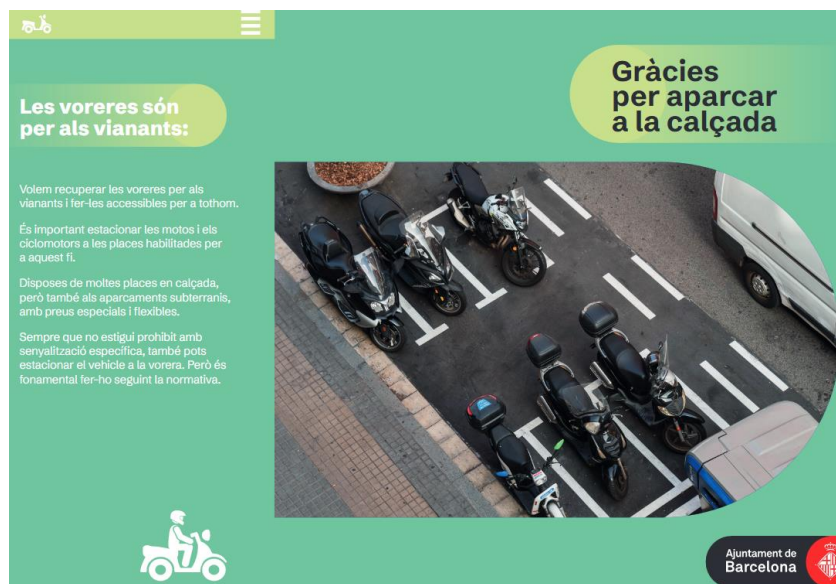
Les condicions vigents actualment sobre **l'estacionament de motocicletes** són les següents:

- **No** es pot estacionar:
 - Als guals de vianants i als accessos autoritzats, als carrils bici i obstruint la utilització dels contenidors.
 - Davant d'un entorn escolar o hospitalari.
 - On hi hagi reserva de càrrega i descàrrega a la calçada.
 - Quan estigui prohibit amb senyalització específica.
 - En voreres de menys de 3 metres.
 - En un mateix lloc més de vuit dies consecutius.

- **Sí** que es permet estacionar a la vorera en els casos següents:
 - Si la vorera fa entre 3 i 6 metres d'amplada, es pot aparcar en paral·lel a la vorera (a un mínim de 0,5 metres del límit de la vorada) i entre els escocells, sense entorpir el pas de sortides de pàrquings, papereres, contenidors i a un mínim de 2 metres dels passos de vianants i les parades d'autobús, i deixant 3 metres lliures de pas.
 - Si la vorera fa més de 6 metres, es pot aparcar en semibateria, sempre que hi hagi més de 3 metres lliures de pas.

L'Ajuntament de Barcelona ha fet difusió de les darreres novetats de la modificació de l'OCVV. En concret, respecte del règim d'estacionament de motocicletes, ha elaborat un tríptic informatiu, al qual es pot accedir mitjançant l'enllaç següent:

<https://www.barcelona.cat/mobilitat/sites/default/files/2024-07/pmu-motos-voreres-triptic-cat.pdf>

D'acord amb la informació que ha facilitat l'Ajuntament en queixes anteriors sobre la mateixa problemàtica, la competència en **matèria sancionadora** i de control de la normativa està distribuïda entre Barcelona de Serveis Municipals (BSM) i la Guàrdia Urbana de la manera següent:

- Amb caràcter general, BSM és l'ens que exerceix principalment la competència controladora i sancionadora de les infraccions per mal estacionament a la vorera.
- Addicionalment, qualsevol patrulla de la Guàrdia Urbana pot sancionar per iniciativa pròpia en el cas d'observar una infracció que s'hagi de denunciar.

L'emplaçament de la queixa és el carrer de Vallès i Ribot. Es tracta d'un carrer de plataforma única, d'un únic carril amb una vorera que no arriba als 3 metres. També, fins i tot en el cas que fos d'una amplada d'entre 3 i 6 metres, tal com es pot observar a les fotografies aportades, la motocicleta està col·locada en paral·lel a la calçada sense deixar els 0,5 metres del límit de la vorada, i a més, al costat d'un escocell.

D'acord amb la configuració de l'emplaçament, és evident que **la motocicleta està estacionada en infracció.**

Fotografia de la motocicleta en infracció que ha aportat el promotor de la queixa.

Al principi del carrer, en el seu encreuament amb el carrer de Garcilaso, cal destacar que hi ha una zona reservada per a l'estacionament de motos.

Google Maps, zona reservada per a l'estacionament de motocicletes

D'acord amb les imatges de Google Maps del darrer any, es pot observar com en aquest tram de carrer hi ha diverses imatges amb motocicletes estacionades en infracció, i una d'elles és la mateixa que la que mostra la fotografia que va fer el promotor de la queixa. De l'anterior se'n dedueix que la indisciplina viària d'aquesta motocicleta i d'altres és reiterada.

Google Maps, juliol del 2024, mateixa motocicleta carrer

Google Maps, juliol del 2024, altres motocicletes al mateix carrer

Arran de queixes anteriors, aquesta Sindicatura ja ha estudiat en profunditat la problemàtica que suposa la presència de motocicletes damunt les voreres de la ciutat: la conclusió és que la ciutat pateix un excés de motocicletes estacionades a la vorera, i massa sovint, com en aquest cas, es fa infringint la normativa.

Les conseqüències negatives de l'ocupació indeguda de l'espai públic per part de motocicletes estacionades damunt les voreres és que es **resta espai públic a les persones vianants**, que en són les usuàries naturals.

Per això, els darrers anys, l'Ajuntament de Barcelona ha desplegat diverses accions encaminades a abordar aquesta problemàtica. En concret, en l'anterior Pla de mobilitat urbana 2020-2024, es va desenvolupar la campanya "Barcelona, ciutat de vianants", que combinava accions informatives amb una segona fase de denúncies.

També el nou **Pla de mobilitat urbana 2025-2030**, que s'està elaborant actualment, informa que si bé les places d'aparcament per a motos a la calçada s'han incrementat un 33%, l'estacionament a les voreres continua essent molt elevat. El nou PMU segueix la línia de l'anterior quant a combatre l'estacionament de motocicletes a les voreres, i reitera l'objectiu estratègic de **recuperar les voreres per a les persones vianants**. Inclou com un dels seus tres eixos principals la definició d'un "model de mobilitat en superfície segur, eficient i sostenible", incloent-hi expressament **l'objectiu d'ampliar i protegir l'espai públic destinat a la persona vianant**".

2. Denúncies "a requeriment"

El motiu principal de queixa és la inacció per part de la Guàrdia Urbana davant les queixes legítimes d'aquest ciutadà.

En una queixa anterior, es va plantejar el cas d'un ciutadà que demanava que es creés un tràmit específic per fer denúncies a requeriment de la ciutadania, per poder comunicar a l'Ajuntament casos de motocicletes estacionades incorrectament.

En aquell cas l'Àrea de Prevenció, Seguretat, Convivència i Règim Interior va informar que no es considerava oportú crear un sistema específic de denúncia ciutadana per a les motocicletes a la vorera, donat que ja existeix un sistema a tot l'Ajuntament que

serveix per a qualsevol tipologia de denúncia que la ciutadania vulgui fer (incloent-hi el supòsit de motocicletes mal estacionades a les voreres).

Concretament el sistema actual de gestió de les denúncies ciutadanes és el següent:

a) A través de la Guàrdia Urbana. Aquestes denúncies es presenten a un agent que trobin a la via pública o bé a qualsevol comissaria. L'agent receptor de la denúncia fa la butlleta i hi fa constar que és a requeriment de la persona que denuncia, incloent-hi les dades del denunciador (i la fotografia si en té i la vol aportar).

b) A través de l'Ajuntament. Aquestes denúncies es fan a través d'instància general i es registra a qualsevol oficina municipal amb registre.

Ambdós sistemes de presentar una denúncia acaben arribant a l'Institut Municipal d'Hisenda, que és l'òrgan municipal que tramitarà un expedient sancionador sobre aquella presumpta infracció.

Segons el relat del promotor de la queixa, va anar presencialment a fer la denúncia ciutadana, però se'l va adreçar al 112. Tot i seguir les instruccions, i trucar repetidament al 112, no va poder obtenir una resposta efectiva, ni tan sols quan després d'insistir molt, es va presentar una grua de BSM.

De l'anterior se'n dedueix que el canal presencial per a denúncies a requeriment de la ciutadania no va funcionar correctament.

3. Atenció rebuda i deure de coordinació administrativa

D'acord amb la documentació que figura a l'expedient, s'acredita que el ciutadà s'ha adreçat en múltiples ocasions a la GUB. I que fins i tot quan hi havia una grua disposada a retirar el vehicle, la GUB va considerar que no s'havia de fer aquesta actuació.

Aquesta Sindicatura no desconeix que el servei de grues de BSM treballa amb protocols per a serveis prioritaris, com pot ser l'estacionament indegut en una plaça reservada a persones amb mobilitat reduïda (PMR), que són situacions que es gestionen amb eficàcia.

Ara bé, quan es detecta un problema reiterat d'indisciplina viària com el que ens ocupa, aquesta Sindicatura considera que **es fa necessària una actuació, ja que en cas contrari, aquests estacionaments indeguts es consoliden com un fet natural**, i de fet, es propicia que altres persones confiïn en la tolerància demostrada per l'administració sancionadora, i més persones comencin a estacionar indegudament en aquell indret.

En aquest sentit, i atenent els resultats, aquesta Sindicatura considera que la gestió del cas no ha estat eficaç. Pel que fa al **principi d'eficiència, caldria una coordinació millor entre la GUB i BSM per poder gestionar casos com aquest.**

Quant a la coordinació interadministrativa, l'article 3.1.k) de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, imposa a totes les administracions públiques l'obligació de servir amb objectivitat els interessos generals i actuar d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, i han de respectar, en la seva actuació i en les seves relacions, els principis de cooperació, col·laboració i coordinació interadministrativa.

4. Afectació del dret a l'espai públic

Finalment, ens agradaria fer una reflexió amb relació al dret a l'espai públic: **aquesta queixa és un exemple de com la ciutadania reclama l'ús de l'espai públic, que hauria de prioritzar les persones vianants per sobre de la resta d'agents que participen en la mobilitat de la ciutat.**

Des d'aquesta Sindicatura compartim el parer del promotor de la queixa que les voreres han de ser per a les persones vianants. A més, cal tenir present que l'ocupació abusiva de l'espai públic per part de les motocicletes pot afectar les persones que poden patir més dificultats en la mobilitat, com són les persones grans o amb mobilitat reduïda. I és que la ciutadania **no ha de suportar la presència d'uns vehicles estacionats indegudament i que treuen espai als vianants en el seu ús quotidià.**

Cal recordar que és legítim reclamar un dret tan senzill com poder gaudir del carrer amb tranquil·litat i no resignar-se al fet que altres persones hagin decidit apropiat-se de l'espai com a zona d'estacionament.

La Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat estableix que les autoritats municipals han de garantir una relació harmoniosa entre l'hàbitat, els serveis públics, els equipaments, els espais verds i les estructures destinades als usos col·lectius (art. XVIII i XIX).

Per la seva banda, la Carta de drets i deures de la ciutat de Barcelona reconeix que totes les persones (incloent-hi tant veïnat com visitants) tenen el dret i també el deure d'utilitzar correctament els espais públics de la ciutat, el mobiliari urbà i la resta d'elements que hi estan ubicats (art. 38).

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Àrea de Prevenció, Seguretat, Convivència i Règim Interior no ha estat ajustada a dret ni eficaç, atès que s'ha vulnerat el dret a l'espai públic per part de les motocicletes estacionades indegudament.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar a l'Àrea de Seguretat i Prevenció** que, de manera excepcional, planifiqui una actuació específica en aquest carrer per fer complir la prohibició d'estacionament de motocicletes, que ocupen la vorera abusivament, i informin de l'actuació el promotor de la queixa.
- **Recomanar a l'Àrea de Seguretat i Prevenció i al Districte de Sant Andreu** que en la pròxima Taula de Mobilitat s'adopti una decisió respecte a mesures eficaces per garantir que no es repeteixi aquesta situació.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.